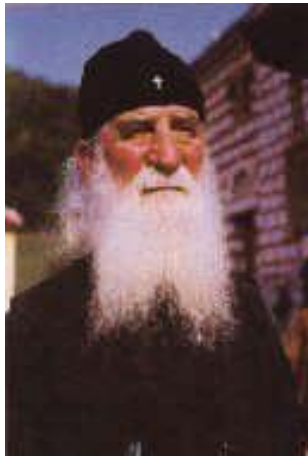

**Vida de l'Arximandrita de Celiye, el
nostre Pare
SANT JUSTÍ POPOVIC**

R.P. Daniel Rogic

**Seguit del seu escrit “Els atributs de l'Església”,
i de la biografia de Sant Nicolau Velimirovic**

**INSTITUT DE TEOLOGIA ORTODOXA
ST. GREGORI PALAMÀS
BARCELONA**

Vida de l'Arximandrita de Celije, el nostre Pare Sant Justí Popovic
Autor: Daniel Rogic
Títol original: Life of Our Father Justin Arcimandrite of Chelije

Traduït al català per la Parròquia Protecció de la Mare de Déu, de Barcelona,
de la versió castellana de l'Associació Doxologia d'Euskal Herriko Bizantziar
Musika Elkartea Ereterria

Editat per Institució de Teologia Ortodoxa Sant Gregori Palamàs
Patriarcat de Sèrbia
Barcelona

C/ Aragó, 181 08011
Barcelona
1a edició abril de 2004
dipòsit legal: B-34108-2004

Vida de l'Arximandrita de Chelije, el nostre Pare JUSTÍ
que féu el seu traspàs a la glòria de nostre Senyor Jesús Crist
el dia 25 de març de 1979.
Escrit pel R.P. Daniel Rogich.

1ª edició abril 2004
dipòsit legal num. B - 34108 - 2004

Tropari to 4

Penetres, digníssim Pare, dins els cors dels fidels com a aromàtic encens i nèctar diví, oh bon Tresor. La vostra vida i la vostra ortodòxia es revela com el llibre vivent de l'Esperit, savi Justí, intercediu davant Crist, el Verb, per a que siguem lectures vives del mateix Verb.

En el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant:

És a l'amor diví que es refereix el Càntic dels Càntics així: «em vas robar el cor... em vas robar el cor...» (4, 9), ja que aquest consumeix uns i altres, transfigura, il·luminats i plens de joia, i anuncia «...en ell confio el meu cor i he rebut ajuda: la meua carn ha florit de bell nou...» (Sal 28 [27], 7), en altra part «cor alegre fa bona cara» (Pr. 15,13) i de Clímac tenim: «el cos de l'ésser impregnat de l'amor de Déu, reflecteix com el mirall, la resplendor de l'ànima i la lluminositat de Moisès quan se'l manifestà el Senyor» (Ex. 34, 29-35) El Nostre Sant Pare Justí, l'Abad del monestir de Chelije va néixer en 1894 a la localitat de Valjevo a Sèrbia occidental, coincidint amb la festivitat de l'Anunciació, el dia 25 de març. Era fill del sacerdot Pare Spiridon Popovich i la seva esposa, Anastàsia i procedia d'una família sacerdotal. Comptava amb set generacions de sacerdots entre els seus avantpassats Popovich, cognom que podem traduir per “fill de sacerdot». Va ser batejat amb el nom de Blagoje, de «blagovest» que significa l'Anunciació o Bona Nova. El petit Blagoje s'encaminà cap al servei a la santa Església de Déu des de molt aviat gràcies a l'exemple de pietat cristiana i puresa en Crist que experimentà en el seu entorn familiar. Encara infant visitava amb freqüència amb els seus pares el monestir de Prohor Pchinjsqui, el sant patró del qual, Sant Profor el Miraculós, en manifestació del poder de Déu va intervenir en la guarició d'Anastàsia, la mare del petit.

El jove Blagoje era un magnífic alumne a l'escola elemental, i es distingia pel seu amor a les Sagrades Escripures i els seus coneixements de l'Evangelí. Començà a estudiar la Bíblia als catorze anys i al llarg de tota la seva vida sempre duria amb ell un exemplar del Nou Testament del qual llegia atentament tres capítols diaris.

En acabar els quatre anys escolars a Vranje cap al 1905, ingressà, com era el costum entre els Popovich, al Seminari de Sant Sava de Belgrad per a emprendre la carrera de nou anys d'humanitats i religió. A principi de segle, el Seminari destacava pel seu ascetisme i la qualitat del seu ensenyament i era reconegut a tot el món ortodox, a més de ser dirigit per persones il·lustres com són els pares Domenci i Dositeu (que després fou bisbe), Atanasi Popovich i Stevan Mocranjac, famós compositor de música eclesiàstica, i per damunt de tots, el monjo Dr. Nikolai Velimirovich, la memòria del qual celebrem el 18 de març. Aquest darrer va tenir un paper particularment important a la vida del jove ja que fou per ell que Blagoje va conèixer la puresa de la vida ascètica en Crist, la força doctrinal extraordinària dels grans Pares de l'Església i la disposició, tant espiritual com intel·lectual indicada per a esbrinar els temes d'actualitat de més importància per a la filosofia i la teologia. En definitiva, aquests dos genis espirituals, Blagoje y Nikolai, posseïen un compromís tal amb Crist el Nostre Senyor que els donava de una visió de la vida plenament Ortodoxa cosa que els convertí en les dues màximes veus de l'Església Ortodoxa sèrbia dels nostres temps. Perquè ambdós aconseguïen «anunciar l'amor en la veritat» en un món passatger. Junts van trobar les respostes als problemes més urgents d'aquest món en les doctrines de les Sagrades Escripures i dels Sants Pares de l'Església i especialment en l'exemple de la Vida dels Sants. A aquests darrers els qualificaven de «Bíblies vivents» «dogmes encarnats» i la font de la teologia Ortodoxa per la qual l'home s'impregna de l'experiència de Déu i de la veritat pedagògica existencial i eterna.

Cap al 1914, el seminarista Blagoje acabà la carrera al Seminari de Sant Sava de Belgrad a l'edat de vint anys. En aquell moment només tenia un desig : «una cosa he demanat... habitar a la Casa del Senyor, tots els dies de la meua vida, per tal de tastar la dolçor del Senyor i tenir cura del seu Temple.» (S.27[26], 4). Tal era la seva set i fam de rectitud que portava Blagoje a dedicar radicalment la seva vida al Crist lliurant-se a la vocació monàstica. Però arran de l'inici de la 1a Guerra Mundial al 1914 i al defalliment dels seus pares, ajornà el seu ingrés a l'ordre monàstic.

La tardor del 1914 dugué l'amargura dels patiments ocasionats per la guerra durant la qual el soldat Blagoje s'enrolà a l'exèrcit. Serví com a infermer en pràctiques a les localitats del sud de Sèrbia, Skadar, Nish, Kosovo fins a contreure un tifus el mateix hivern. Va estar ingressat un mes a l'hospital militar de Nish fins que es reincorporà al seu destacament el dia 8 de gener de 1915. Blagoje i la resta d'auxiliars i infermers així com tots els cristians serbis que s'estimaven la llibertat varen patir amargament dels efectes de la guerra.

Va tornar a Skadar el mateix any per a festejar la solemnitat del seu Sant patró, Sant Nicolau, i a fi de presentar-se davant el metropolità Demetri que havia d'ocupar el tron patriarcal un cop restablert el patriarcat al 1920. Poc després rebia la tonsura monàstica a l'església de Skadar i prengué el nom de Justí en honor de l'excel·lentíssim filòsof i màrtir de Crist, Sant Justí el Filòsof. Aquest nom va representar un do i una senyal del cel i havia de rebre de Déu la glòria com a filòsof i aspirant a les veritats cristianes.

Després d'haver arribat així a l'estat monacal, gràcies a la benedició del metropolità, Justí i un petit grup d'estudiants marxaren cap a Rússia, i ingressaren al Seminari Ortodox de Petrograd on havien de començar un any d'estudis. Fou la primera vegada que es dedicaria plenament a l'Ortodòxia i a la vocació monàstica. Allà va conèixer la mística dels grans

ascetes russos: Sants Antoni i Teodosi de les Cavernes de Kiev, Serafí de Sarov, Sergi de Radonezh, Joan de Cronstadt i molts d'altres. Allà s'entusiasmaria per l'espiritualitat i la pietat del poble rus així com per la religiositat popular dels camperols.

Després d'aquest any d'estudi i estada a Rússia, va ingressar a l'Escola Teològica d'Oxford amb la benedicció del seu pare espiritual, Nikolai, i allà cursà entre Novembre de 1916 i Maig de 1919 els estudis de doctorat. Malgrat això, davant del rebuig de la seva tesi titulada «Sobre la filosofia i religió de Dostoievski,» tornaria a Belgrad en acabar la guerra. Al seu retorn, s'inscriví a la facultat del Seminari de Karlovac de la província de Srem. Aportà un nou entusiasme a l'estudi dels antiquíssims relats de les vides dels sants tot relacionant-lo amb l'estudi teològic fonamental. Va ser en aquell moment que rebé del Senyor una crida per traduir a la llengua moderna sèrbia el conjunt de Llibres de la Vida dels Sants, una proesa encara avui sorprenent. Al setembre de 1919, Justí va anar a Grècia per acabar els estudis de doctorat a l'Escola de Teologia Greco-Ortodoxa. Va dedicar dos anys per acabar el seu treball de doctorat. Com a Rússia, el monjo Justí va viatjar per tot el país beneficiant-se especialment del patrimoni espiritual grec ortodox anomenat també llegat Bizantí. Al 1920, el venerable Justí, fou ordenat diaca i inicià el servei a l'Església tot integrant-se al servei del culte i la Litúrgia des del seu nou paper de líder. A mida que augmentava la seva vida litúrgica i ascètica, Justí recollia fruits espirituals i adquiria fama de sant asceta a tota Grècia per la seva gran devoció. Sembla que durant el transcurs d'aquest període l'Esperit Sant el concedí el do de «umilenije» amb llàgrimes per les seves incessants pregàries al dolcíssim Jesús.

En acabar el doctorat al maig de 1921, el Pare Diaca Justí retornà al seu lloc docent a la facultat del seminari de Sremski Karlovac on impartiria cursos de Nou Testament, Dogmàtica, Patrologia i Hagiografia. Ens ha arribat que començava totes les seves classes amb la següent pregària: «Dolcíssim Senyor, pel

poder del vostre Sant Evangeli i els vostres Apòstols, ensenyeu-me i anuncieu a través meu la vostra paraula.»

Per la festa del martiri de Sant Joan Baptista de l'any 1922, el venerable Justí rebé l'ordre del sacerdoci de Sa Santedat el Patriarca Dimetri. Durant l'acte litúrgic Justí plorava com un infant nونات davant el Senyor amb la mateixa humilitat que el caracteritzava i que atrauria molts nous deixebles i laics que arribarien a ell per confessar i demanar consell i guarició espiritual. Entre els nous deixebles serien els més estimats del Pare Justí els homes i dones pietosos i membres de l'Apostolat Serbi de Pregària, el «Bogomo jac Pocret», l'existència del qual era deguda a Nicolau, el gran apòstol del segle XX, i el segon Crisòstom de tots els temps, que acabava de ser elevat a l'episcopat. Els dos, Justí i Nicolau, eren com els sants Antoni i Atanasi, o Basili i Gregori que “tot i que eren dos éssers constituïen una sola ment” i a mesura que el seu amor per Nostre Senyor Jesús Crist creixia es manifestarien innumbrables fruits espirituals en la vida de molts. Moltes composicions musicals de Msr. Nicolau serien cantades amb entusiasme, amb el seu contingut espiritual, doctrinal i didàctic, en la llengua del poble.

I amb el mateix entusiasme per “cantar les lloances del Senyor amb la veu del poble”, Justí emprengué la traducció de la Divina Litúrgia de Sant Joan Crisòstom del grec original al serbi contemporani, tot seguint la tradició litúrgica i pastoral dels savis missioners del poble eslav, Cirili i Metodi i els seus deixebles per la qual es proclama la Paraula de Déu i es prega en la llengua autòctona del poble (Veure 1 Co 14, 19). Per obra de l'Esperi Sant, Justí i Nicolau aconseguiren magnificar, il·luminar i confirmar la llengua del poble per mitjà de l'Ortodòxia.

L'entusiasta P. Justí va mantenir amistat amb dos grans pares de l'ortodòxia russa: S.E. el metropolità Antoni Khrapovitski, professor del Seminari de Sremski Karlova, i Msr. Ivan

Maximovitch, el miraculós, l'exiliat bisbe i asceta desterrat fins el seu traspàs a la ciutat de St. Francisco per la benedicció dels fidels d'Amèrica.

Al 1923 el P. Justí editaria la revista d'àmbit ortodox "Vida cristiana", a on publicà la seva tesi doctoral rebutjada a Oxford, titulada "Sobre la filosofia i religió de Dostoievski". Va publicar la segona tesi "De la problemàtica de la persona i la noesi de St. Macari d'Egipte" a Atenes cap al 1926, en llengua grega.

Així es convertiria el P. Justí en un modern pare de l'Església traduint al serbi els relats de les vides dels sants a partir de textos grecs, siríacs i eslaus, i les homilies de St. Joan Crisòstom, de St. Macari i de St. Isaac el Siri, per als seus cursos d'hagiografia. Va redactar un estudi anomenat "sobre la teoria de la noesi segons sant Isaac". Cal afegir que el geni del P. Justí i la seva productivitat eren objecte d'admiració per part dels seus seguidors.

El Sant Sínode de Belgrad demanà al brillant P. Justí que assistís a Msr. Jozep Cvijovich de Bitola a partir de les incursions de l'uniatisme en aquesta ciutat, en la tasca de reformar l'Església càrpató – russa de Tchécoslovàquia, per la qual cosa el P. Justí deixà el seu lloc de professor en 1931 a l'Acadèmia Teològica de Prizren. Apologista ja conreat en la defensa de la fe, el P. Justí emprengué la seva obra magna després de l'experiència amb la reforma de l'Església Ortodoxa de Tchécoslovàquia havent intuït correctament que la necessitat més urgent dels serbis era un catecisme de la fe ortodoxa, concís, i complet, en llengua sèrbia. Al 1932 després del seu retorn a Bitola, començaria a redactar el primer dels tres volums de la seva obra titulada "Sobre alguns dogmes de l'Església Ortodoxa", que seria publicat a finals del 1932. El primer volum tracta els temes de la teologia, els seus orígens i metodologia, la naturalesa de Déu i la doctrina de la Santíssima Trinitat, la creació i la divina providència. La publicació d'aquesta obra fou rebuda de tal manera que li fou atorgada al venerable Pare Justí la càtedra de

dogmàtica a la Facultat de Teologia de Sant Saba a Belgrad. Un any més tard publicà el segon volum titulat “Sobre cristologia i soteriologia: Déu fet home i l’obra de salvació”, i el tercer i darrer titulat “Sobre l’Eclesiologia i la doctrina de l’Església” al 1970. Impartint la seva particular visió ascètica de la vida, els tres volums resulten els més complets de tota la seva obra literària en el seu anàlisi de l’antiquíssima fe de l’Església.

Al 1938 el P. Justí i altres intel·lectuals residents a Belgrad van constituir l’Associació Sèrbia de Filosofia, provocant, per dir-ho així, un nou esforç de part seva per endinsar-se en els temes filosòfics i de geopolítica d’actualitat que amb fonament en una anàlisi de la naturalesa i la metodologia de la teologia en relació a l’esperit i visió de la cultura occidental culmina en dos llibres: “dels fonaments de la teologia” del 1939 i “De Dostoievski sobre Europa i l’Eslavisme” del 1940, en els quals denunciaria el pecat i els abusos d’Occident en matèria religiosa i civil.

Va romandre a la seva càtedra fins al final de la segona Guerra Mundial, quan per la política del nou règim comunista i la seva perspectiva atea, cristians que defensaven la seva fe en Jesús Crist varen ser cessats dels seus llocs i acomiadats per no tornar mai més. Aquest fet posaria fi a la carrera docent a Belgrad de l’il·lustríssim professor el doctor Justí Popovich.

Durant dos anys d’exili visità els monestirs de Sèrbia, Calenich, Ovchar, Sucovo i Ravanitsa, fins el 14 de maig de 1948, dia en què pujà al seu mont Thabor i llar espiritual al monestir de Chelije a la localitat de Lelich, una vila de Valjevo a Sèrbia occidental, on romandria fins a descansar en el Senyor, el 25 de març del 1979. Va ser elegit arximandrita d’aquesta comunitat monàstica i el seu pare espiritual. Sota la seva tutela el monestir va obtenir la categoria de convent, s’obrí un taller d’iconografia dedicat a la conservació de l’estil serbi – bizantí i s’inauguraren al 1970 la nova capella de sant Joan Crisòstom i l’hostal de pelegrins. Venien pelegrins per escoltar-lo predicar i ensenyar per obra de l’Esperit sant sobre la recta fe i la vida en Crist des

de tots els racons de Iugoslàvia, Grècia, els Balcans i la resta del món perquè sense dubte l'Arximandrita Justí des de finals de la primera Guerra Mundial fins el seu traspàs al descans del Senyor destacaria com a columna d'Ortodòxia al seu país.

Des del silenci de Chelije va sorgir una simfonia de traduccions i composicions literàries de l'hagiografia en dotze volums, elaborats a un ritme al·lucinant, d'un volum per mes. Eren fruit de la intensitat de la seva vida eucarística i de la comunió diària amb els preciosíssims Cos i Sang de Nostre Senyor Jesús Crist, el “nostre pa de cada dia” i la font veritable de la seva vida, la seva obra, el seu ensenyament i el seu ésser. Aquesta obra de transmissió exhala el mateix esperit dels Pares de l'Antiga Església, per la qual cosa cal encabir Sant Justí a l'august Col·legi dels Sants Pares.

Hi havia altres manuscrits, redactats a Chelije, a part de la vida dels sants, la majoria dels quals no s'han publicat, en els quals arribem a conèixer la ment i el cor altament analítics i perceptius del Pare Justí. Elaborà un nou llenguatge teològic i filosòfic acomodats per a penetrar el cor de l'home modern, destacant la seva obra i pensament pel seu compromís total i autèntic amb Jesús Crist el Nostre Senyor, resultant del seu ascetisme i la visió contemplativa de la llum divina de Déu en la Santa Trinitat. Sant Justí era “el dogma vivent” i la “flauta de l'Esperit”, reflectia l'amor diví de Déu en la Santa Trinitat. La teologia era la vida per Sant Justí.

Sant Justí s'adormí en el Senyor el dia del seu vuitanta cinc aniversari, dia de la festa de l'Anunciació, el 25 de març de 1979. Després dels funerals concorreguts per centenars de fidels venint de tot el món, rebé santa sepultura darrere l'Església principal de Chelije, a la manera ortodoxa, mirant cap a Orient. Des del mateix dia es començaren a sentir testimonis de les virtuts i l'amor al Crist del Pare Justí i testimonis dels miracles al lloc de la seva tomba arriben des de tot el món ortodox. Entre aquests miracles figuren relats de llum eixida de la seva tomba,

la conversió de agnòstics i ateus per la lectura d'alguns dels seus llibres o per la comunió amb Déu Omnipotent feta possible per la intercessió de Sant Justí.

Són molts els fidels que donen testimoni dels beneficis rebuts, magnifiquen el nom de Sant Justí i imiten el seu exemple de vida a partir d'endinsar-se en l'herència de gràcia i veritat que ens deixà. És gran el legat de Sant Justí pel qual el santoral de l'Església Ortodoxa compta amb un altre sant ortodox modern.

“La teva vida és la dolça fragància que renova les nostres ànimes, Sant Pare Justí. Pel teu amor de la veritat i el teu desig de sojornar entre els sants, ens apropes a la virtut i ens fas memòria de la nostra vocació de Déu. Des de la foscor i la misèria del pecat preguem que s'obrin els nostres cors davant de la veritat encarnada, Jesús Crist Senyor Nostre a qui pertany tota glòria, honor i adoració, amb el seu Pare etern i l'Esperit dador de vida, ara i sempre i pels segles dels segles. Amén.”

Ofereixo aquesta obra espiritual de la vida de l'Arximandrita de Chelije, el nostre Pare Justí, en agraïment al servent de Déu, el Sr. Dejan Janjic, que va tenir la voluntat de ser una referència per a la redacció de la present.

Prega a Déu per nosaltres, sant Pare Justí

Glòria a Déu en totes les coses!

ELS ATRIBUTS DE L'ESGLÉSIA

St. Justí Popovic

Les qualitats de l'Església són innumbrables perquè coincideixen en tots els sentits amb les qualitats de Nostre Senyor Jesús Crist, el Déu-home, i a través seu amb les del Déu tri-únic. Tanmateix, al novè article del Símbol de la Fe es recull una reducció de les mateixes a quatre qualitats enumerades per la fórmula dels Sants Pares del Segon Concili Ecumènic, els quals conduïts i inspirats per l'Esperit Sant, l'expressen així: "I en l'Església una, santa, catòlica i apostòlica". Aquests atributs de l'Església –unitat, santedat, catolicitat (sobornost) i apostolicitat – es deriven de la seva naturalesa vertadera i de la seva missió. Clarament i sense ambigüitat defineixen el caràcter de l'Església ortodoxa del Crist, per la qual cosa en quant institució i comunitat teantròpica, es distingeix de qualsevol altra institució i comunitat purament humana.

I La unitat i la unicitat de l'Església.

Tal i com la Persona del Crist, el Déu-home, és una i única així és l'Església erigida per Ell, en Ell i damunt d'Ell. La unitat de l'Església es deriva necessàriament de la unitat de la Persona del Senyor Jesús Crist, el Déu-home. Per això com és un organisme orgànicament íntegre i teantròpic, únic en la totalitat dels móns d'acord amb totes les lleis del cel i de la terra, és indivisible. Qualsevol divisió significaria la seva mort. Immersa en Déu, en el Déu-home, és primer i abans de tot un organisme teantròpic, i només en segon lloc una organització teantròpica. En ella tot és teantròpic: la naturalesa, la fe, l'amor, el baptisme, l'Eucaristia, tots els sants sacraments i totes les virtuts sagrades, el seu ensenyament, la seva vida sencera, la seva immortalitat, la seva eternitat i la seva estructura. Sí, és clar que sí; en ella tot és teantròpicament íntegre i indivisible Cristificació, santificació, deïficació, trinitarisme, salvació. En ella tot es fon orgànicament

i per gràcia a l'interior d'un sol cos teantròpic, sota un sol Cap, el Déu-home, el Nostre Senyor Jesús Crist. Tots els seus membres, sense deixar de ser en cap moment persones úniques i inviolades, tanmateix són unides per la mateixa gràcia de l'Esperit Sant a través dels sants misteris i les virtuts sagrades dins una unitat orgànica, constitueixen un sol cos i confessen una única fe que els uneix els uns als altres i al Nostre Senyor Jesús Crist.

Als Apòstols cristòfors els guia la inspiració divina quan anuncien la unitat i la unitat de l'Església, fonamentades sobre la unitat i la unitat del seu fundador, el Déu-home, Nostre Senyor Jesús Crist i sobre la seva personalitat teantròpica: “De fonament ningú no pot posar cap altre fora del que hi ha posat, que és Jesús Crist” (I Cor. 3, 11)

De la mateixa manera que els sants Apòstols, els sants Pares i els mestres de l'Església confessen la unitat i la unitat de l'Església Ortodoxa amb la saviesa divina dels querubins i el zel dels serafins. Comprensible per tant és l'ardent zel que animà els sants Pares en tots els casos de divisió i sectarisme i l'actitud severa cap a les heretgies i els cismes. D'acord amb això els sants concilis ecumènics i els sants concilis locals són preminentment importants. D'acord amb el seu esperit i la seva perspectiva, justos i savis en allò que concerneix al Crist i l'Església, aquesta és no només una sinó també única. Tal i com el Senyor Jesús Crist no pot tenir varis cossos, així mateix no pot tenir varies Esglésies. D'acord amb la seva naturalesa teantròpica, l'Església és una i única, tal i com el Crist, el Déu-home, és un i únic.

D'aquí la impossibilitat ontològica i essencial de la fragmentació, és a dir la divisió de l'Església. Una divisió dins de l'Església mai s'ha donat i mai pot tenir lloc. Encara que l'apostasia ha continuat i continuarà produint-se des de l'Església a la manera com aqueixes branques voluntàriament

estèrils després d'haver-se marcit cauen fora de la Vinya teantròpica viva eternament, el Nostre Senyor Jesús Crist (Jn. 15, 1-6). De tan en quant, herètics i cismàtics es desprenen ells mateixos i cauen fora de l'Església una i indivisible del Crist, per la qual cosa deixen de ser membres de l'Església i part del seu cos teantròpic. Els primers en separar-se foren els gnòstics, seguits dels arrians, els macedonians, els monofisites, els iconoclastes, els catòlics romans, els protestants, els uniates, i així successivament altres membres d'aquesta legió d'herètics i cismàtics.

II La santedat de l'Església

Indubtablement, l'Església, per la seva naturalesa teantròpica, constitueix una entitat singular en aquest món. Tota la seva santedat hi és a la seva naturalesa. Realment és l'obrador teantròpic de la santificació humana, així com de la santificació de la creació sencera a través dels homes. És santa per ser el cos teantròpic del Crist, el Cap etern del qual és el mateix Jesús Crist, i l'ànima l'Esperit Sant. Per això tota ella és santa: l'ensenyament, la gràcia, els misteris, les virtuts sagrades, els poders, tots els mitjans que li han estat confiats per a la santificació dels homes i de tota la creació. Perquè havent esdevingut Església per la seva Encarnació fruit de l'amor inigualable que té per la humanitat, el nostre Senyor i Déu Jesús Crist santificà la seva Església per la seva Passió, Resurrecció, Ascensió, ensenyaments, miracles, pregària, dejuni, misteris i virtuts; és a dir, mitjançant tota la seva vida teantròpica. Per això fou donada la promesa divinament inspirada: "així com el Crist estimà l'Església i s'oferí a si mateix per ella a fi de santificar-la, purificant-la amb el bany d'aigua, acompanyat de la paraula, i presentar-se a si mateix l'Església gloriosa, sense màcula ni arruga o res de semblant, sinó santa i immaculada." (Ef. 5, 25 – 27)

El transcurs de la història confirma la realitat de l'Evangeli: l'Església és plena fins a vessar de pecadors. ¿Potser aquests en

formar part de l'Església la redueixen, violen o destrueixen la seva santedat? ¡Ni molt menys! A causa del seu Cap – el Nostre Senyor Jesús Crist – i la seva ànima – l'Esperit Sant – i els seus divins ensenyaments, misteris i virtuts, és immutablement i indissolublement santa. Els pecadors són tolerats, acollits i encaminats cap al despertar i elevats pel penediment a la rehabilitació espiritual i la transfiguració; però en absolut no són obstacle a l'Església en la seva santedat. Ja que per a preservar la santedat de l'Església, només aquells pecadors que en persistir en la maldat i la malícia atea, menyspreen el penediment, són separats de l'Església per l'acció visible de l'autoritat teantròpica de l'Església o per l'acció invisible del judici diví: (1 Co. 5, 13)

Els Sants Pares als seus escrits i als Concilis, confessaren que la qualitat essencial i immutable de l'Església és la santedat. Per tant els Pares del Segon Concili ecumènic ho definiren dogmàticament a la fórmula del novè article del Símbol de la Fe, i els concilis ecumènics posteriors ho confirmaren.

III la Catolicitat (Sobornost) de l'Església

La naturalesa teantròpica de l'Església és plena i intrínsecament universal i catòlica: És teantròpicament universal i teantròpicament catòlica. Nostre Senyor Jesús Crist, el Déu-home ha unit perfectament i íntegrament Déu i l'home per Ell i en Ell mateix, i, a través de l'home, tots els móns i totes les coses creades amb Déu. Perquè el destí de la creació està essencialment lligat a l'home (cf. Rom. 8, 19-24). Al seu organisme teantròpic l'Església comprèn: “Totes les coses creades que són al Cel i a la terra, visibles i invisibles, així com els trons, les potències, els principats i les potestats” (Co 1, 16) Tot ho comprèn el Déu-home: “Ell és el Cap del cos de l'Església” (Col. 1, 17-18).

A l'organisme teantròpic de l'Església cadascú viu en la plenitud de la seva persona com a cèl·lules vives i divines. La

Ilei de la catolicitat teantròpica ho comprèn tot i obra a través de tots. En tot moment es manté l'equilibri teantròpic entre el que és diví i el que és humà. Com a membres del cos, a l'Església experimentem la plenitud del nostre ésser mitjançant l'expressió de totes les seves dimensions divines. A més a l'Església del Déu-home, l'home experimenta el seu propi ésser com a quelcom que ho abasta tot. Com a teantròpicament contenidor; experimenta no només que està complet, sinó que és la totalitat de la creació. És a dir: l'home experimenta el seu "ésser déu-home per gràcia. La catolicitat teantròpica de l'Església és realment una obra incessant de cristificació de molts per gràcia i virtut: Tot és comprès en Crist, el Déu-home, i tot és experimentat a través d'Ell com quelcom propi d'un mateix, com a organisme singular indivisible teantròpic. La vida a l'Església és la catolització teantròpica, la lluita per tal de revestir, per la gràcia i la virtut la semblança amb el Déu-home, la cristificació, la theosi (deificació), la vida trinitària, la transfiguració, la salvació, la immortalitat, i l'eclesialitat.

La catolicitat teantròpica en l'Església és reflectida i assolida per l'eterna Persona vivent de Crist, el Déu-home qui de la manera més perfecta ha unit Déu a l'home i a tota la creació, en el qual ha estat purificada del pecat, del mal i de la mort per la preciosa sang del Salvador. (cf. Col 1, 19-22). La Persona teantròpica de Jesús Crist el Nostre Senyor, és l'ànima vertadera de la catolicitat de l'Església. És el Déu-home que sempre preserva l'equilibri teantròpic entre el que és diví i el que és humà en la vida catòlica de l'Església. L'Església està plena a vessar amb nostre Senyor Jesús Crist, ja que ella és "la plenitud que ho omple tot en tot" (Ef. 1, 23). Per tant és universal en cadascuna de les persones que es constitueixen al seu interior i en cada una de les seves cèl·lules. Aquesta universalitat i aquesta catolicitat ressona com el tro especialment entre els sants Apòstols, entre els sants Pares, entre els sants Concilis ecumènics i Concilis locals.

IV l'Apostolicitat de l'Església

Els sants Apòstols són els primers déus-homes per gràcia. De la mateixa manera que l'Apòstol Pau cada un d'ells per la seva vida íntegra podia haver dit d'ell mateix: “no sóc jo qui visc sinó el Crist que viu en mi” (Gal. 2, 20) cada un d'ells és un Crist repetit, per ser més exacte, una perpetuació del Crist. En ells tot és teantròpic perquè tot va ser rebut del Déu-home.

L'apostolicitat no és res més que la divinhumanitat de Nostre Senyor Jesús Crist, assimilada lliurement per la lluita santa de les virtuts sagrades: la fe, l'amor, l'esperança, la pregària, el dejuni, etc. Això significa que tot el que és de l'home viu en ells lliurement a través del Déu-home, pensa a través del Déu-home, sent a través del Déu-home i exerceix la seva voluntat a través del Déu-home. El Déu-home històric, Nostre Senyor Jesús Crist, segons ells, és el valor suprem i el màxim criteri. En ells tot pertany al Déu-home, és a causa del Déu-home i radica en el Déu-home. I això és així sempre i en tot lloc. Per ells això és la immortalitat en el temps i l'espai d'aquest món. De manera que sense deixar de formar part d'aquest món, participen de l'eternitat teantròpica del Crist.

L'apostolicitat teantròpica es perpetua íntegra mitjançant els successors en aquest món dels apòstols cristòfors: els Sants Pares. Entre ells, en la seva essència, no n'hi ha distinció: és el mateix Crist Déu-home qui viu, actua, anima i ressuscita tots i cada un en la mateixa mesura, perquè: “ahir com avui Jesús Crist és el mateix i ho serà sempre” (Hb. 13, 8). A través dels sants Pares, els sants Apòstols viuen al seu patrimoni teantròpic, els móns teantròpics, els objectes sagrats teantròpics, els misteris teantròpics i les virtut sagrades teantròpiques. De fet els sants Pares, ja siguin personalitats divinitzades distintes, o bé bisbes de les esglésies locals, o membres dels sants Concilis ecumènics o locals, estan constantment fent apologia. Ja que només hi ha una Veritat, la Veritat transcendent que és el Déu-

home, Nostre Senyor Jesús Crist. Heus ací perquè els sants concilis ecumènics, des del primer fins a l'últim, confessen, defensen, donen fe, anuncien i conserven un únic valor suprem: el Déu-home, Nostre Senyor Jesús Crist.

El Déu-home Crist viu, encarnat realment al cos teatral de l'Església, i que és el seu Cap immortal i etern, constitueix la tradició principal, la tradició transcendent de l'Església Ortodoxa. Per tant el kerygma no és només la divulgació, sinó el missatge transcendent dels sants Apòstols i els sants Pares que coneixen el Crist crucificat, el Crist ressuscitat i el Crist pujat als cels. Confessen a través la totalitat de les seves vides i els seus ensenyaments, unànimes i amb una sola veu, que Crist, el Déu-home encarna eternament la seva Església tal i com encarnà el seu Cos; i cada un dels sants Pares declara amb sant Màxim el Confessor: “Exposo, no les meves pròpies opinions, sinó el que els Pares m’han ensenyat, sense canviar una iota del seu ensenyament.”

I des de la immortal proclamació de sant Joan Damascé, en ells ressona la confessió universal de tots els sants Pares que han estat glorificats per Déu.: “Rebem i coneixem tot el que ens ha estat transmès en la Llei, els Profetes, els Apòstols, i els Evangelistes, ho estimem en gran manera, i part d’això no demanem res més... ja que estem plenament satisfets amb això, no posem més enllà el límit antic que van fer els nostres pares. (Pr. 22, 28) ni violem la Tradició divina. I reiteren l’amonestació paternal del sant Damascé, adreçada a tots els cristians ortodoxos, tot dient: “Per tant, germans, hem de plantar-nos damunt la roca de la fe i la Tradició de l'Església, sense posar més enllà el límit antic que els nostres pares van fer, ni donant lloc a aquells que estan impacients per introduir novetats i minar l’estructura de l'Església ecumènica, apostòlica i santa de Déu. Vet aquí perquè està prohibit que lliurement cadascú faci el que li plagui, ja que poc a poc el cos sencer de l'Església seria destruït.”

La santa tradició és del tot pròpia del Déu-home, del tot dels sants Apòstols, del tot dels sants Pares, del tot de l'Església, a l'Església i per l'Església. Els sants Pares, a la vegada no són més que “els guardians de la Tradició apostòlica”, i donen testimoni, igual que els mateixos sants Apòstols, de l'única i singular veritat: la Veritat transcendent de Crist, el Déu-home, que prediquen i confessen incansablement, i són ells les “boques d'or” del Verb. El Déu-home, Nostre Senyor Jesús Crist és un, únic i indivisible, la qual cosa significa que l'Església és única i indivisible ja que constitueix l'encarnació del Déu-home, el Crist, que roman a través dels segles i de tota l'eternitat. A l'Església, per la seva naturalesa i la seva història terrenal, no se la pot dividir i l'única possibilitat és marcir i desprendre's d'ella. Des del principi i per tots els segles i tota l'eternitat la unitat i la unitat de l'Església és teantròpica.

La successió apostòlica, és a dir, el patrimoni apostòlic, és teantròpic de principi a fi. ¿què transmeten als seus successors els sant Apòstols? Res més que Nostre Senyor Jesús Crist, el mateix Déu-home, amb totes les seves delícies imperibles de la seva meravellosa persona teantròpica, el Crist, Cap de l'Església com a únic Cap. En transmetre qualsevol altra cosa, la successió deixa de ser apostòlica i s'interromp la Tradició apostòlica, en deixar de ser jerarquia apostòlica i Església apostòlica.

La santa Tradició no és res més que el sant Evangeli de Nostre Senyor Jesús Crist, i el mateix Senyor Jesús Crist que l'Esperit encarna en l'ànima de cada creient en l'Església sencera. Per l'energia de l'Esperit Sant, to allò que pertany al Crist esdevé nostre, per tant humà, encara que això no es dona més que dins el cos de l'Església. Com a ànima de l'Església, l'Esperit Sant incorpora cada fidel al cos de l'Església, com si aquest fos una cèl·lula minúscula, i fa d'ell un “co-heru” del Déu-home (Ef. 3, 6). En realitat l'Esperit Sant per gràcia posa cada creient dins el Déu-home. Què constitueix doncs la vida de l'Església? Cap

altra cosa sinó la transfiguració de cada creient en Déu-home per gràcia, mitjançant les virtut personals i evangèliques: Això és, créixer en Crist, revestir-se de Crist, mitjançant el creixement dins l'Església i la constitució de l'Església. Perquè la vida del cristià representa la incessant teofania cristocèntrica: l'Esperit Sant és qui, mitjançant els sants misteris i les sagrades virtuts, transmet Crist el Salvador a cada fidel creient i fa d'ell la tradició vivent, una vida vivificada: "Crist, vida nostra" (Col. 3, 4) Tot el que és seu comprèn, així, el que és nostre, tot essent nostre eternament: la seva veritat, la seva rectitud, el seu amor, la seva vida i la seva divina Hipòstasi sencera.

Què constitueix la Tradició? És Nostre Senyor Jesús Crist, el mateix Déu-home amb la plenitud de les delícies de la seva divina Hipòstasi, i a través de la qual, i per la qual se'ns comuniquen les delícies de la Santíssima Trinitat: aquesta és la realitat que s'atorga i es manifesta per la santa Eucaristia, en la qual, a favor nostre i per la nostra salvació, la plenitud de l'economia teantròpica de salut del Salvador es realitza i repeteix. Heus ací el sojorn del Déu-home amb tots els seus dons meravellosos i miraculosos; està present en ella i en la vida de l'Església, de la pregària i de la Litúrgia. I ressona per tot això sense parar, per tot això i per tots els segles, la filantròpica advertència del Salvador: "I sapigheu que jo sóc amb vosaltres fins a la fi del món" (Mt. 28, 20) És present amb els Apòstols i amb tots els fidels a través dels Apòstols i amb tots els fidels fins a la fi del món. Es tracta de la santa Tradició dels Apòstols de l'Església Ortodoxa, que com a vida en Crist és igual a la vida en la Santa Trinitat; com a creixement en Crist és el mateix creixement en la Santa Trinitat. (cf. Mt. 28, 19 – 20)

Perquè és extraordinàriament important distingir el que segueix: Que a l'Església Ortodoxa de Crist la santa Tradició sempre viva i vivificant comprèn: la santa Litúrgia, tots els oficis divins, tots els sants misteris, totes les sagrades virtuts, la totalitat de la vida eterna i la rectitud eterna, tot amor, tota la vida eterna, la

plenitud del Déu-home, nostre Senyor Jesús Crist, la santa Trinitat sencera i la vida teantròpica sencera de l'Església en la seva plenitud teantròpica, amb tota la santíssima Theotokos (Mare de Déu) i tots els sants.

La santa tradició constitueix la personalitat de nostre Senyor Jesús Crist, el Déu-home, transfigurada dins l'Església, submergida en la gràcia que és com la mar solemne, litúrgica i incontenible i continguda sencera tant a l'Eucaristia com a l'Església. Heus ací la autèntica bona nova que, confessada pels sants Pares i els sants Concilis ecumènics constitueix la santa Tradició, preservada de tota màcula mitjançant la pregària i la pietat, del demonisme humà i de l'humanisme diabòlic, i en això es conserva sencer Nostre Senyor, Aquell qui constitueix la Tradició eterna de l'Església: "Sens dubte gran és el misteri de la divinitat: Déu ha estat manifestat en la carn" (1 Tim 3, 16) Succeeix que es manifestà com a home, com a Déu-home, com a Església. Per l'obra filantròpica de la salvació i la deïficació de la humanitat és Ell qui magnificà i aixecà l'home per damunt del querubí i del santíssim serafí.

Del nou Crisòstom, el bisbe Sant Nicolau Velimirovic

TROPARI

Et distingeixes, oh boca d'or del Crist ressuscitat de la que brolla la dolça ressonància de l'Esperit Sant, perquè has estat el guia del poble serbi cap al Calvari de la creu. Vas encarnares la noblesa monacal i l'amor diví, oh alegria i glòria dels sacerdots, i com a catedràtic del penediment i bisbe de la nació sencera, figures entre els generals de Crist Déu, oh Nicolau, sant de Sèrbia i de l'Església Ortodoxa amb tots els sants de la Sèrbia divina. Intercedeix davant l'Únic Amic de l'home que concedeixi la pau i la unitat als nostres pobles.

Va néixer l'any 1880 el dia 23 de desembre segons el calendari Julià que correspon al dia 5 de gener segons el calendari occidental, al petit llogaret de Lelic als voltants de Valjevo. Va ser batejat al monestir de Celije, que en aquell temps funcionava com església i escola parroquial de la vila. Els seus pares, Dragomir i Katarina, eren camperols i entre els seus nou fills, Nil, com se li coneixia al petit Nicolau, era el major.

Acabats els estudis corresponents al graduat escolar, cursà la carrera de teologia a la universitat suïssa de Berna que expediria al seu favor la llicenciatura amb caràcter preparatiu per a la tesi doctoral sobre "la resurrecció de Crist com dogma principal de l'Església apostòlica". A continuació, superats els estudis i acceptada una segona tesi doctoral corresponent al doctorat en

filosofia de la facultat de la universitat de Berkeley, va tornar a Sèrbia.

De tornada en Sèrbia, rebé el nom Nicolau en ingressar el dia 20 de desembre de 1909 al monestir de Rakovica prop de Belgrad on romangué fins que va viatjar a Rússia per emprendre els estudis eclesiàstics a l'acadèmia de Sant Petersburg.

Al 1925, començada ja la 1a Guerra Mundial, envià un comunicat als governs de Nikola Pasic, d'Anglaterra i d'EUA per a donar a conèixer les intencions justes darrere de la lluita dels serbis i sol·licitant el seu rebuig a la campanya propagandista contra aquest poble i, viatjà durant els quatre anys entre 1915 i 1919 pel Regne Unit i les EUA on visitaria les esglésies, les facultats i universitats, i altres llocs fent apologia de la batalla de poble serbi per la llibertat contra els austríacs.

Fou elegit bisbe el dia 25 de març de 1919 mentre encara era de gira pel Regne Unit, cap a finals de la 1a Guerra Mundial, i prengué possessió al 1920 de la diòcesi d'Ohrid. Donada la intensa activitat diplomàtica de l'estat serbi que aquest confiava a l'Església en el seu paper de medidora, Msr. Nicolau formà part de nombroses missions a l'estranger, a Grècia, Turquia, els EUA i el Regne Unit. El caràcter missioner de la seva activitat es veié marcada per la seva predicació de l'Evangeli.

La reconstrucció de les esglésies i els monestirs destruïts durant les hostilitats ocuparia tots els seus esforços després de la guerra i fundà orfenats per a nens pobres i abandonats. Cap a 1934, Msr. Nicolau com a bisbe de Zica, començà l'obra de reconstrucció del monestir d'aquesta ciutat, que recuperà així l'antiga glòria dels Nemanjic, i de molts altres monestirs. Malgrat això, l'avanç de les forces d'ocupació alemanyes prendrien el país, i arribaren a Zica cap a juliol de 1941, data en la qual Msr. Nicolau fou detingut i empresonat al monestir de Ljubostinja fins el 3 de desembre de 1942, en què va ser

traslladat, amb el bisbe emèrit de Zica Msr. Vasilije Kostic i el seu nebot Jovan Velimirovic, a Vojlovac, als voltants de Pancevo; al 1943, detindrien fins i tot al S.S. el Patriarca Gavriilo. Ambdós es trobarien a Alemanya com presoners a l'infame camp de Dachau cap a finals de l'estiu de 1944, sent els únics dos clergues a Europa capturats en aquest camp d'extermini a un país nazi.

Després del seu alliberament per les forces aliades, a Msr. Nicolau se li obriria per davant el tortuós i amarg camí de l'exili, tot acompanyant el poble serbi en la diàspora, i sense poder tornar a la seva estimada Sèrbia a causa del règim comunista que es va instal·lar després de la guerra; sovint deia: "quan una casa es crema, cal allunyar-se de les flames". Tanmateix, mai oblidaria el seu poble ajudant a les esglésies, els monestirs, els monjos i el sant clero dels EUA. Va fer discursos i edità nombrosos escrits per al poble serbi i tots els Ortodoxos convidant-los a romandre fermes en la Tradició de l'Església rebutjant la temptació del modernisme.

Entraria en la millor vida santa el dia 5 de març, segons el calendari Julià, l'any 1956 en dormir-se a aquest món en el monestir rus de sant Tikon de Pennsylvania d'EUA. Romangué enterrat allà fins el trasllat de les seves restes mortals, les seves sagrades relíquies, a la localitat sèrbia de Lelic en 1991 quan, amb motiu de l'aniversari del sant Justí Popovic, varen tenir lloc unes jornades dedicades als seus discursos.

L'Escola de Teologia Ortodoxa Sant Gregori Palamàs, de Barcelona, viu i treballa sota la Presidència d'Honor de S.E. Msr. Luka, Bisbe del Patriarcat de Sèrbia per Europa Occidental, i vinculada a la Parròquia Protecció de la Mare de Déu, amb domicili al carrer Aragó, 181.

Des del mes de Maig de l'any 1994, l'Institut de Théologie Orthodoxe St. Serge, de París, reconeix, sosté i avala plenament l'ensenyament d'aquest Centre Col·laborador de Barcelona. La seva Junta Directiva garanteix i serveix d'enllaç amb la direcció acadèmica de Saint-Serge, d'una part, i de l'altra, amb l'autoritat canònica de l'Eparquia, sota la que es troba vinculada.

Els estudis de l'Escola de Barcelona estan normalment immersos i compaginats dintre del ritme de pregària de l'Ofici Diví i de la Divina Litúrgia, doncs la Teologia és abans de tot pregària continuada i insistent, segons la Tradició dels Pares.

El fonament i el propòsit dels cursos de Teologia en primer lloc és una diaconia, un servei de l'Església, ja que la Teologia en el sentit ortodox és un dels més grans dons de Déu a l'Església. Gaudir i valorar els dons divins és digne, bo i necessari. Aquesta actitud ens porta vers la unió i la comunió amb Deu i amb tots els homes dins l'experiència del misteri de l'Església.

“La teva vida és la dolça fragància que renova les nostres ànimes, Sant Pare Justí. Pel teu amor de la veritat i el teu desig de sojornar entre els sants, ens apropes a la virtut i ens fas memòria de la nostra vocació de Déu. Des de la foscor i la misèria del pecat preguem que s'obrin els nostres cors davant de la veritat encarnada, Jesús Crist Senyor Nostre a qui pertany tota glòria, honor i adoració, amb el seu Pare etern i l'Esperit dador de vida, ara i sempre i pels segles dels segles. Amén.”

